

חוויה בשולחן שבת

פרשת ואתחנן

צאת החג	כניסת החג
20:10	19:03 חיפה
20:09	19:07 תל אביב
20:07	18:54 ירושלים
20:08	19:12 באר שבע

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו **לחוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 2 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה לשון 'ואתחנן'?

שלב
1

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בתחילת הפרשה משה רבינו אמר: "וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר" (ג, כג). נשאלת השאלה: מדוע נקט משה רבינו בלשון 'ואתחנן'?

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **מדרש ילקוט ראובני:** "ואתחנן", שהתפלל תקט"ו תפילות, כמנין **ואתחנן**".
- **רש"י:** "אין חנון בכל מקום, אלא לשון **מתנת חנם**. אף על פי שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא **מתנת חנם**. לפי שאמר לו (שמות לג יט) 'וחנותי את אשר אחון', אמר לו בלשון 'ואתחנן'".
- **חזקוני:** "ואתמלא תחנונים. וכן 'בהתחנונו אלינו' - בהתמלאו תחנונים אלינו".
- **דעת זקנים מבעלי התוספות:** "שבעה שמות נקראו לתפילה, ואלו הן: תפילה, תחינה, צעקה, זעקה, נפילה, פגיעה, רינה, ובכולן לא התפלל משה אלא **בתחינה**. ולמה? לפי שבשעה שאמר משה לפני הקב"ה: הוֹדִיעֵנִי נָא אֶת דְּרֹכֶיךָ בְּאִיזוֹ מִידָה אֶתָּה מְנַהִיג אֶת עוֹלָמְךָ וְאָמַר לוֹ הַקֶּב"ה: 'וחנותי את אשר אחון', **כלומר כל מה שאני עושה עמהם מתנת חנם אני נותן להם**. אמר לו משה: באותה מידה שאמרת לי התנהג ותן לי במתנת חנם שאעבור את הירדן. **לכך אמר 'ואתחנן', לשון 'וחנותי'.**"
- **כלי יקר:** [מבאר את רש"י], מרוב ענוותנותו, לא רצה משה רבינו לתלות את בקשתו להיכנס לארץ במעשים הטובים שעתיד לעשות, שמא לאחר כניסתו לא יקיים את המצוות. ולכן ביקש בלשון 'תחינה', שהיא מתנת חנם. מסיבה זו כתוב בהמשך הפסוק: "בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר", בלשון הווה, בהתאם למצבו באותה שעה, כשעדיין אין בידו כל זכות. וכל זאת ללא קשר לעתיד, מספק שמא לא יקיים כראוי את המצוות. **נקט בלשון 'ואתחנן', מתנת חנם.**
- **רש"י הירש:** למילה ואתחנן 2 משמעויות: א. לבקש לעצמו את מילוי בקשתו, ב. לעשות את עצמו ראוי למילוי בקשתו. מילת היחס 'אל' מורה שיש להעדיף את הפירוש השני. המתחנן משפיע על עצמו ומטהר את לבו כדי שיהיה ראוי למילוי בקשתו. חז"ל למדו מלשון 'התחנן' שחובה על המתפלל לרכז את כוחות נפשו לפני התפילה, "כדי שתתחונן דעתו עליו" (ברכות ל ע"ב), שיטהר לבו ותהיה לו רוח נכונה.

שלב
2

אפשרויות להרחבה:

לשאל את המשתתפים: מה אנו לומדים מהתשובות. **מומלץ לעשות סיכום התשובות בקצרה**, תוך הדגשת וחשיבות התפילה, ונדגיש את ביאור רש"י הירש.

שלב
3

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה' למייל Office@shaalti.co.il או לוואטסאפ 052-9453811

חוויה בשולחן שבת

פרשת ואתחנן

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו **לחוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 2 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה **לא מרבכם מכל העמים חֶשֶק ה'**

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:
בסוף הפרשה משה רבינו אמר: "לא מרבכם מכל העמים חֶשֶק ה' בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי אֶתֶם הַמָּעֵט מִכָּל הָעַמִּים" (ז, ז).
נשאלת השאלה: **וכי משה רבינו היה סבור שישראל יטעו ויחשבו שהם מרובים מכל אומות העולם?**

שלב
1

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **רשב"ם:** לאחר שנכתב לעיל "וַיִּבְחַר בָּכֶם מִכָּל הָעַמִּים... שְׂבָעָה גִּזְיוֹן רַבִּים וְעֲצוּמִים מִמֶּנִּי" (לעיל פסוק א'), כדי למנוע מחשבה שאנחנו מרובים משבעת העמים נגרש אותם בכוחינו, על כך אמר משה רבינו: לא מרובים אתם מכל אותם שבעה עמים, והקב"ה לא חשק בכם מרובכם, אלא אתם המעט מכל אותם שבעת עמים.
- **כלי יקר:** הקב"ה ראה את בני ישראל, שאינם שלמים מכל צד, כי "עם קשה עורף הוא", אך הם טובים משאר האומות, משום שיש בהם ריבוי זכויות יותר מהעמים וכן מיעוט עוונות ביחס לכל העמים.
- **היתה מחשבה לומר שמריבוי זכויותיהם חשק בהם הקב"ה, על כך אמר משה:** מאהבת ה' אתכם, אתם רצויים, על אף שמעשיכם אינם רצויים. המילים "לא מרובכם מכל העמים..." , מדברות אודות ריבוי זכויות הדבוקים בהם.
- **מלבי"ם:** "ולא תאמר הלא טוב יותר שנקרב אותם אלינו להיות עמנו לעם אחד וברבות עם הדרת מלך ויהיו גם הם סגולה, על זה אמר: 'לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם', שאין ה' חפץ בריבוי עם, כי הפרי והסגולה היא מועטת, כמו שבעץ פרי העצים והעלים והקליפות הם רבים והפרי היא מעוטה, כן אתם המעט מכל העמים, כי אתם הלב והפרי והסגולה שהיא מועטת, והיא הסגולה אצל הנוטע והחביבה בעיניו".
- **העמק דבר:** "הוסיף לבאר טעם השני שלא לחשוב מדוע בחר בישראל משום שהם מרובים, ואין הכונה ריבוי בכמות, דמהיכי תיתי נחשוב דבר שכל עין רואה הפכו, וגם מה זה מעלה ריבוי עם המוני, אלא משמעות ריבוי כ"פ באיכות, שבאומה זו מצוי גדולי הדעת הרבה יותר מבאומות העולם לפי ערך ההמון, וא"כ היתה הדעת נותנת שאין לחוש כל כך על ישראל שיטעו אחר עבודה זרה, ועל מה זה הרחיקה התורה אותנו ממנה כל כך".

שלב
2